



09.12.2019

Asia/7

§ 49

Uusien hankkeiden rahoitus innovaatorahaston varoilla

HEL 2019-009964 T 02 05 01 05

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto myönsi innovaatorahastosta rahoitusta yhteensä 776 000 euroa käytettäväksi vuonna 2020 ja sitoi yhteensä 4 738 000 euroa käytettäväksi vuosina 2021–2025 seuraavasti:

Toteuttaja	Hanke	Myönnet- tävä rahoitus 2020	Sidottava rahoitus 2021	Sidottava rahoitus 2022	Sidot- tava rahoitus 2023	Sidot- tava rahoitus 2024	Sidot- tava rahoitus 2025	Yhteensä
Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia	Helsinki yritysten kehitys- ja kokeilualustana	390 000	545 000	545 000	-	-	-	1 480 000
Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia	Urban Tech Helsinki -hautomo	275 000	550 000	550 000	550 000	550 000	275 000	2 750 000
Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristön toimiala, RYA, asuntotuotanto	Heka Kalasatama Kaljaasi Fortunankatu energiapilotti	111 000	573 000	573 000	27 000	-	-	1 284 000
Yhteensä		776 000	1 668 000	1 668 000	577 000	550 000	275 000	5 514 000

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto ei myöntänyt rahoitusta Forum Virium Helsinki Oy:n hankkeelle ”Viisaan liikkumisen testikortteli”.

Käsittely

Asian aikana kysymyksiin oli vastaamassa erityissuunnittelija Ida Björkbacka. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

vs. elinkeinojohtaja
Ilkka Haahtela

Lisätiedot

Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 25281
ida.bjorkbacka(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uudet hankehakemukset perustelumuistio 9.12.2019
- 2 Helsinki yritysten kehitys- ja kokeilualustana -hankkeen hakemus
- 3 Urban Tech Helsinki -hautomo -hankkeen hakemus
- 4 Heka Kalasatama Kaljaasi Fortunankatu energiapilotti -hankkeen hakemus
- 5 Viisaan liikkumisen testikortteli -hankkeen hakemus

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginkanslia

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566



Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Ulkoiset hakijat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto käsittelee 9.12.2019 kokouksessa neljää uutta innovaatorahastolle osoitettua rahoitushakemusta, joista kolmelle esitetään rahoitusta, koska ne täyttävät innovaatorahaston kriteerit. Yhdelle hankkeelle ei myönnetä rahoitusta, koska se ei riittävässä määrin täytä innovaatorahaston kriteerejä. Innovaatorahaston hankekohtaisen arvioinnin tulokset ovat perustelumuiotiossa, liite 1.

Esittelijän perustelut

Innovaatorahastolle saapuneet rahoitushakemukset ja esitetyt rahoitukset

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto käsittelee innovaatorahaston hankehakemuksia lähtökohtaisesti neljä kertaa vuodessa. Joulukuun päätöskokouksen käsittelyyn innovaatorahastolle saapui seitsemän uutta hankehakemusta, joista yksi hylättiin puutteellisena ja kaksi vedettiin hakijan toimesta pois käsittelystä. Hankkeille haettiin rahoitusta vuosille 2020–2025. Vuodelle 2020 rahoitusta esitetään kolmelle hankkeelle. Kyseisille hankkeille esitetään myös sidottavan rahoitusta tuleville vuosille, jotta hankkeiden tavoitteet ja pitkäjänteinen kehittäminen toteutuisivat. Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto tekee sidotun rahoituksen käytöstä päätökset hankkeiden väliraporttien perusteella.

Helsingin kaupungin kaupunginkanslian hanke ”Helsinki yritysten kehitys- ja kokeilualustana”

Hanke vastaa kaupunkistrategian 2017–2021 kirjaukseen, jonka mukaan koko kaupunkia kehitetään alustana kokeiluille ja uutta luovalle elinkeinotoiminnalle. Hankkeessa kehitetään alustatoimintaa koskevia palveluja sekä edistetään alustoilla kehitettyjen parhaiden ratkaisujen skaalausta ja jatkokehitystä.



09.12.2019

Asia/7

Helsingin kehitys- ja kokeilualustakokonaisuuteen ehdotetaan sisällytettäväksi viisi sisällöllistä alustakokonaisuutta: terveys ja hyvinvointi, oppimisympäristöt, puhtaat ja kestävät kaupunkiratkaisut, liikkuminen sekä digitaalisuus ja datan hyödyntäminen. Toimintamalliin kuuluu olennaisena osana niin sanottujen innovaatioagenttien rooli. Innovaatioagentit ovat kaupunginkanslian elinkeino-osaston ja kaupunginhallinnon toimialojen yhteisiä henkilöresursseja, jotka mahdollistavat yritysten kehitys- ja kokeilutoiminnan kaupungin alustoilla. Hankkeessa innovaatioagenttimallia vahvistetaan ja laajennetaan yhdessä toimialojen kanssa.

Ehdotetulla hankkeella on merkittävä mahdollisuus vaikuttaa positiivisesti Helsingin elinkeino- ja osaamisperustaan ja hankkeen rahoittaminen kolmeksi vuodeksi on siksi perusteltua. Hakemus on selkeä ja ehdotettu hanke rakentuu realistiselle pohjalle. Mahdollistamalla yritysten kehitys- ja kokeilutoiminnan konkreettisissa kaupunkiympäristöissä ja -palveluissa, kaupunki pystyy tukemaan kasvuyrityksiä itselleen luontevassa roolissa, johon muilla toimijoilla ei ole mahdollisuuksia.

Hankkeen aikana on panostettava toimintamallin ja sen tulosten viestimiseen. Lisäksi tulosten arvioinnin perusteella on sovittava kokeilualustatoiminnan toteutuksesta, rahoituksesta ja juurruttamisesta jatkossa. Innovaatiotoiminta olisi hyvä saada integroitua normaaliksi osaksi kaupungin toimialojen toimintaa.

Helsingin kaupungin kaupunginkanslian hanke "Urban Tech Helsinki -hautomo"

Urban Tech Helsinki -hautomo toteutetaan kilpailuttamalla sille konsepti ja merkittävää alan kansainvälistä kokemusta ja sijoitus- /rahoitus- ja verkosto-osaamista hallitseva operaattori. Tavoitteena on, että puhtaisiin ja kestäviin kaupunkiratkaisuihin keskittyvä hautomo synnyttää innovatiivisia ja kasvukykyisiä yrityksiä, jotka keskittyvät ratkaisemaan kaupunkien haasteita. Painopisteinä ovat erityisesti puhdas energia, liikkuminen, kestävä rakentaminen, kiertotalous/jätehuolto ja urbaani ruoantuotanto. Ratkaisut voivat osaltaan vastata jatkuvan kaupungistumisen sekä ilmaston lämpenemisen aiheuttamiin globaaleihin haasteisiin.

Helsingin kehittämis- ja kokeilualustat ovat merkittävässä roolissa Urban Tech Helsinki -toimintamallissa. Kaupunkiorganisaatiolla on mahdollisuus luoda ainutlaatuista kilpailuetua tarjoamalla yrityksille suunnattuja kokeilualustoja, tekemällä innovatiivisia hankintoja kasvuyrityksiltä, avaamalla kaupungin dataa sekä tarjoamalla toimiala-asiantuntemusta aloilla, joilla on merkittävä vaikutus kaupungin ja kaupunkilaisten toimintaan. Helsinki hakee hautomotoimintojen synnyttämisessä aktiivi-



sesti kumppanuutta myös korkeakoulujen, valtion ja suurten yritysten kanssa.

Helsingin kasvuyritysekosysteemissä ei tällä hetkellä ole merkittäviä hautomopalveluja yrityksille. Tilanne heikentää Helsingin kilpailukyvyn kasvua, uusien kasvuyritysten syntymistä ja myös mahdollisuuksia houkutella Helsinkiin kansainvälisiä tiimejä tai alkuvaiheen startup-yrityksiä. Valtio tai korkeakoulut eivät Suomessa juuri rahoita varsinaista hautomotoimintaa. Tämän vuoksi Helsingin kaupungilla tulisi olla nykyistä vahvempi rooli hautomotoiminnan käynnistäjänä ja mahdollistajana. Siksi Urban Tech Helsinki -hautomon rahoittaminen on perusteltua.

Hanke on linjassa kaupunginhallituksen elinkeinojaoston 11.11.2019 41 § tekemän päätöksen kanssa, jonka mukaan elinkeinojaosto suositti kaupunginkanslian elinkeino-osastoa käynnistämään toimenpiteet hautomopalveluiden ekosysteemin vahvistamiseksi sekä ensimmäisten hautomoiden synnyttämiseksi terveys- sekä puhtaat ja kestävät kaupunkiratkaisut -aloille.

Urban Tech Helsinki -hautomolle esitetään sidottavan rahoitusta viidelle vuodelle. Kaupungin resursoinnin tulee olla pitkäjänteistä, jotta toiminnasta voidaan saada riittävästi kokemuksia valmennusohjelmien ja hautomohankkeiden läpimenosta. Projektissa on määriteltävä selkeät vaikuttavuusmittarit ja luotava jatkuvaa arviointia hautomotoiminnasta syntyvistä tuloksia, kaupungin brändin ja kv-tunnettuuden kasvusta sekä kansainvälisten tiimien ja osaajien sijoittautumisesta Helsinkiin. Hanke on suunniteltava niin, että hautomo voidaan lopettaa etuajassa, mikäli toiminta ei ole tarpeeksi tuloksellista.

Hankkeessa on selvitettävä myös muita rahoitusmahdollisuuksia hautomotoiminnalle esimerkiksi yrityskentän, valtion ja Euroopan unionin suunnalta.

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet-
yksikön asuntotuotannon hanke ”Heka Kalasatama Kaljaasi Fortunankatu energia-
pilotti”

Hankkeessa haetaan elinkaarikustannuksiltaan tehokkaita ratkaisuja toteuttaa nettonollarakennuksia kohtuuhintaisessa asuntotuotannossa. Hankkeessa suunnitellaan ja rakennetaan kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja valittuun kohteeseen Kalasatamassa. Tavoitteena on vähiten energiaa kuluttava asuinkerrostalo, joka on tähän mennessä rakennettu.

Hanke liittyy Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaan. Alustavien laskelmien perusteella voidaan hankkeessa saavuttaa jopa 70–90



% pienennys A-energialuokan rakentamiseen verrattuna. Rakennukseen tuleva auringon säteilylämpö otetaan talteen ja varastoidaan kaukokylmäverkostoon tai hyödynnetään lämpöpumpun avulla suoraan kiinteistössä. Lämpöä otetaan talteen myös jätevedestä sekä poisto- ja jäteilmasta. Kaukolämmön rinnalla hyödynnetään maalämpöä. Sähkölaitteet ja valaistukset toteutetaan erittäin vähän energiaa kuluttavina ja sähköenergiaa tuotetaan rakennuksen vesikatolle ja julkisivuun asennettavilla aurinkopaneeleilla.

Hankkeessa testataan siis uusia ratkaisuja aidoissa rakentamishankkeissa ja kerätään tietoa ratkaisujen hankkimisesta innovatiivisella tavalla, jotta nähdään miten tällaisia ratkaisuja kannattaa edistää ja toteuttaa laajemmin. Jos ratkaisut toimivat, ne otetaan käyttöön kaupungin omassa rakentamisessa laajemmin. Tämä lisää älykkäitä ja puhtaita ratkaisujen tuottavien yritysten liiketoimintamahdollisuuksia Helsingissä, sekä antaa toimintaan osallistuville yrityksille hyviä referenssejä sekä kotimaan että ulkomaan markkinoille.

Kalasadama Kaljaasi Fortunankatu energiapilotti -hanke on innovaatio-rahaston rahoituksen kannalta katsottava yksittäisenä pilottina energia- ja tehokkaiden ratkaisujen edistämisessä, eikä rahaston varoilla voida rahoittaa useampia samankaltaisia hankkeita. Siksi hankkeen tulosten ja oppien dokumentaatioon ja viestintään tulee panostaa ja tuloksia on pyrittävä hyödyntämään kaupungin muissa rakentamishankkeissa. Hankkeessa toiminnan on oltava avointa ja skaalautuvuuteen on panostettava. Hankkeen tulee tehdä yhteistyötä Helsinki yritysten kehitys- ja kokeilualustana -hankkeen kanssa.

Forum Virium Helsinki Oy:n hanke ”Viisaan liikkumisen testikortteli”

Hankkeessa rakennetaan uudenlainen korttelitasoinen ajoneuvojen, pysäköintitilojen ja muiden soveltuvien liikkumisvälineiden yhteiskäytön toimintamalli. Toimintamalli laaditaan liikkumispalveluita käyttäville yrityksille ja Helsingin kaupunkiympäristön toimialalle ja näiden henkilöstöille, sekä hankkeen viimeisessä vaiheessa mukaan tulevalle tai tuleville asunto-osakeyhtiöille. Hankkeessa kilpailutetaan jaettujen ajoneuvoresurssien ja liikkumispalveluiden sähköinen jakamisalusta, ja kehitetään alustan tarvitsemia tieto-, varaus- ja laskutusrajapintoja kokeiluun osallistuvien yritysten, ajoneuvoresurssien- ja palvelutarjoajien, sekä jakamiseen käytettävän alustaratkaisun tarjoajan kesken.

Kokeilu sijoittuisi Kalasatamaan ja tarkoituksena on, että alueella toimivat yritykset ja niiden työntekijät säästävät yritystensä liikkumispalveluihin käyttämiä menoja ja tekemällä jatkuvasti fiksua ja kestäviä liikkumisvalintoja.



09.12.2019

Asia/7

Hankkeelle ei esitetä rahoitusta, koska hakemuksessa mainittujen yhteistyökumppaneiden sitoutuminen ja rahoitus toimintamallin kehittämisessä on epäselvä. Myös hankkeen vaikutukset alan yritysten liiketoiminnan edistämiseen jäävät epäselväksi. Palvelua voisi olla mahdollista hankkia kaupunkiympäristön toimialalle kilpailuttamalla. Myös mallin skaalautuvuus jää epäselväksi, kun kyseessä on hyvin rajattu räätälöity kokeilu.

Innovaatorahaston säännöt ja käytön periaatteet

Kaupunginvaltuusto on 17.5.2017 § 240 päättänyt innovaatorahaston säännöistä, joiden mukaan rahaston varoja käytetään Helsingin elinkeino- ja osaamisperustaa luovien investointihankkeiden ja projektien rahoitukseen yhteistyössä korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa. Rahoitusta voidaan myöntää joko kaupungin yksin tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteuttamiin hankkeisiin.

Sääntöjen mukaisesti rahaston hallinnosta vastaa kaupunginhallitus ja rahastoa hoitaa kaupunginkanslia. Rahasto toimii itsenäisenä taseyksikkönä, ja sen tilinpäätös yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen. Rahastoa kartutetaan siirtämällä rahastoon vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston tilikauden tulos sekä kaupunginvaltuuston erikseen päättämät varat.

Hallintosäännön 8. luvun 2 §:n 6 kohdan mukaan kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää innovaatorahaston käytöstä. Jaosto päätti 25.9.2017 § 6 innovaatorahaston käytön periaatteista ja jatkuvan rahoitushaun avaamisesta.

Innovaatorahaston käytön periaatteiden mukaisesti rahastosta voidaan myöntää hankkeille kokonaisrahoitusta tai rahoitusta ulkopuolisen rahoituksen vastinrahaksi rahaston tarkoituksenmukaisiin projekteihin ja investointihankkeisiin. Rahaston käytön periaatteiden mukaan varoja voidaan myöntää enintään 12 kuukaudeksi kerrallaan, mutta niitä voidaan sitoa useammalle vuodelle.

Rahoitusta hakevilla kaupunkiorganisaation ulkopuolisilla toimijoilla tulee olla yhteistyökumppani Helsingin kaupungin toimialoilta tai keskuks hallinnosta. Innovaatorahaston rahoittaman hankkeen ohjausryhmässä tulee olla vähintään yksi Helsingin kaupungin edustaja.

Hakemusten arviointi

Kaupunginkanslian ja kaupunginhallinnon toimialojen edustajista koostuva innovaatorahaston ohjausryhmä ja kaupunginkanslian edustajista koostuva valmistelusihteeristö ovat arvioineet hakemuksia. Arvioinnissa on kuultu myös hankkeiden aiheisiin liittyviä kaupungin asiantuntijoita.



09.12.2019

Asia/7

Yhteenveto haetuista ja myönnettäväksi esitetyistä rahoituksista, hakemusten mukainen kuvaus hankkeesta sekä hankekohtainen arvioinnin tulos ovat perustelumuihostiassa, liite 1.

Hankearvioinnissa on rahaston sääntöjen ja käytön periaatteiden mukaisesti kiinnitetty erityistä huomiota hankkeen potentiaaliin luoda tulevaisuuden elinkeino- ja osaamisperustaa sekä siihen, miten hanke edistää Helsingin yritysekosysteemien kehittymistä, kokeilualustojen luomista, innovaatiotoimintaa ja yrittäjyyttä. Hankkeen toteutettavuus (hankesuunnitelman selkeys, kokonaisrahoituksen ja budjetin perusteltavuus, relevanttien yhteistyötahojen mukanaolo) ja hankkeen tuoma hyöty suhteessa haettuun rahoitukseen on myös otettu huomioon. Lisäksi hankkeen tuomat hyödyt kaupungin asukkaiden ja asiakkaiden palvelujen kehittämisessä ja hyvinvoinnin edistämässä on huomioitu.

Toimeenpano ja rahoitettujen hankkeiden seuranta

Yli 12 kuukautta kestävästä hankkeista toimitetaan väliraportit kerran vuodessa. Raportoinnin perusteella kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää jatkorahoituksesta ja määrärahojen käyttötarkoituksen muutoksista. Hankkeiden päätyttyä toteuttajan on toimitettava loppuraportti ja taloudellinen loppuselvytys kuuden kuukauden sisällä loppuraportointilomakkeella.

Jos hanke ei ole käynnistynyt kuuden kuukauden kuluessa rahoituspäätöksestä, päätös raukeaa ja mahdolliset innovaatorahastosta maksetut rahat on palautettava. Hankerahoituksen palauttamista vaaditaan tapauksissa, joissa hakija ei ole toteuttanut rahoituspäätöksen mukaisista hankesuunnitelmaa tai noudattanut rahoituspäätöksen ehtoja tai innovaatorahaston ohjeita. Hankkeilla tulee olla oma erillinen kirjanpito.

Esittelijä

vs. elinkeinojohtaja
Ilkka Haahtela

Lisätiedot

Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 25281
ida.bjorkbacka(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uudet hankehakemukset perustelumuihosti 9.12.2019
- 2 Helsinki yritysten kehitys- ja kokeilualustana -hankkeen hakemus
- 3 Urban Tech Helsinki -hautomo -hankkeen hakemus
- 4 Heka Kalasatama Kaljaasi Fortunankatu energiapilotti -hankkeen hakemus
- 5 Viisaan liikkumisen testikortteli -hankkeen hakemus

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566



09.12.2019

Asia/7

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Ulkoiset hakijat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liite 1

Tiedoksi

Sisäiset hakijat

Taloushallintopalvelu

Ohjausryhmä